

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi
Azərbaycan Tibb Universiteti

Ministry of Health of the Republic of Azerbaijan
Azerbaijan Medical University

Министерство Здравоохранения Азербайджана
Азербайджанский Медицинский Университет

ƏMƏKDAR ELM XADİMİ, PROFESSOR
RAFIQ ƏŞRƏF OĞLU ƏSGƏROVUN ANADAN OLMASININ
85 İLLİK YUBİLEYİNƏ HƏSR OLUNMUŞ
BEYNƏLXALQ ELMİ KONFRANS
MATERİALLARININ TOPLUSU

COLLECTED MATERIALS
OF THE SCIENTIFIC ARTICLES OF INTERNATIONAL CONFERENCE
DEDICATED TO 85 YEARS HONORED WORKER OF SCIENCES,
PROFESSOR RAFIQ ASHRAF ASGEROV

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
ПОСВЯЩЕННОЙ К 85-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ
ЗАСЛУЖЕННОГО ДЕЯТЕЛЯ НАУКИ, ПРОФЕССОРА
РАФИГ АШРАФ ОГЛЫ АСКЕРОВА



AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ

**ƏMƏKDAR ELM XADİMİ,
PROFESSOR RAFİQ ƏŞRƏF OĞLU ƏSGƏROVUN
ANADAN OLMASININ 85 İLLİK YUBİLEYİNƏ
HƏSR OLUNMUŞ BEYNƏLXALQ ELMİ KONFRANS
MATERİALLARININ TOPLUSU**

BAKI – 2018

UŞAQLIQ CİSMİ NEOPLAZMLARININ HİSTOKİMYƏVİ TƏDQIQATI Muradov H.K., Əliyeva İ.O., Sadıxova G.H., İbrahimova T.A., İbrahimova F.H. <i>Histochemical investigation in uterine's body neoplasm</i> Muradov H.K., Aliyeva İ.O., Sadıxova G.H., İbrahimova T.A. İbrahimova F.H.....	87
UŞAQLIQ CİSMİ NEOPLAZMALARINDA MİTOTİK REJİMİN TƏDQIQI Muradov H.K., Sultanova T.A., Şahməmmədova A.İ., İbrahimova F.H., Tahirova S.N., Muradova S.R. <i>Investigation mitotic regime in uterine's body neoplasm</i> Muradov H.K., Sultanova. T.A., Şahmammadova A.İ., İbrahimova F.H.Tahirova S.N., Muradova S.R.....	88
DİABETİK PƏNCƏ SİNDROMU ZAMANI YARA DEFEKTİNİN BAKTERİOLOJİ XARAKTERİSTİKASI Mürsəlov M.M., Camalov F.H., Əliyev A.H., Ələkbərova S.Ə. <i>Bacteriological characteristic of wound defect in diabetic foot syndrome</i> Mursalov M.M., Camalov F.H., Aliyev A.H., Alakbarova S.A.....	89
UŞAQLARDA YUVENİLREVMATOİD ARTRİTİN OYNAQDANKƏNAR ƏLAMƏTLƏRİ Musayev S.N., Məmmədova S.N. <i>Extra - articular manifestations of juvenile rheumatoid arthritis in children</i> Musayev S.N., Mammadova S.N.	90
ANEMİYASI OLAN YUVENİL REVMATOİDLİ YENİYETMƏLƏRDƏ HƏYAT KEYİFİYYƏTİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ Musayev S.N., Məmmədova Z.U. <i>Evaluation of quality life in adolesescent with juvenil revmatoid diseases with anemia</i> Musayev S.N., Mammadova Z.U.	91
UŞAQLIQ CİSMİ ADENOKARSİNOMALARI ZAMANI ŞİŞ HÜGEYRLƏRİNDƏ XROMATİNİN TƏDQIQI Namazov F.R., Muradov H.K., Nəcəfova T.M., İbrahimova F.H., Muradova S.R. <i>Investigation of the chromatin in tumor cells during uterine's body adenocarcinomas</i> Namazov F.R., Muradov H.K., Nəcəfova T.M., İbrahimova F.H., Muradova S.R.	92
DÜZ BAĞIRSAQ XƏRÇƏNGİNDƏ ŞİŞ NEKROZU FAKTORUNUN TƏYİNİ Namazov F.R., Qocamanov Y.Q., Abbasəliyeva Ü.F. <i>Determination of tumor necrosis fuctor in rectal cancer</i> Namazov F.R., Qocamanov Y.G., Abbasəliyeva U.F.....	93
SAHİBKARLIĞIN FORMALAŞMASINA VƏ İNKİŞAFINA TƏSİR EDƏN AMİLLƏR Namazov N.İ. <i>The factors influencing on formation and develoduction business</i> Namazov N.I.....	95
MEBEL İSTEHSALINDA ÇALIŞAN FƏHLƏLƏRİN ƏMƏK GƏRGİNLİYİNİN QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ MƏSƏLƏLƏRİNƏ DAİR Nəbiyeva M.Y. <i>On the issue of assessing the labor intensity of workers working in the furniture industry</i> Nabiyeva M.Y.....	98
TORCH İNFEKSİYALARI OLAN QADINLARDA HAMILƏLİYİN I TRİMESTRİNDƏ ANTİMİKROB PEPTİDLƏRİN SEKRESİYASININ QİYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ Nərimanova G.V., Əfəndiyev A.M., Qurbanov A.İ., Əmirova M.F. <i>Estimation of antimicrob peptide secretion in i trimester of pregnancy in women with torch infections</i> Narimanova G.V., Efəndiyev A.M., Qurbanov A.İ., Amirova M.F.	99

TORCH İNFEKSİYALARI OLAN QADINLARDA HAMİLƏLİYİN I TRİMESTRİNDƏ ANTİMİKROB PEPTİDLƏRİN SEKRESİYASININ QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ

Nərimanova G.V., Əfəndiyev A.M., Qurbanov A.İ., Əmirova M.F.
Azərbaycan Tibb Universiteti. Biokimya kafedrası. Mikrobiologiya və immunologiya kafedrası. Bakı. Azərbaycan

ESTIMATION OF ANTIMICROB PEPTIDE SECRETION IN I TRIMESTER OF PREGNANCY IN WOMEN WITH TORCH INFECTIONS

Narimanova G.V., Efendiyev A.M., Qurbanov A.İ., Amirova M.F.
Azerbaijan Medical University. Department of Biochemistry. Department of Microbiology and immunology. Baku. Azerbaijan

Mamalıq və ginekologiyanın ən mühüm problemlərindən biri olan başa çatmamış hamiləlik müasir dövrdə hamilə qadınların təxminən 15-20 % - də rast gəlinir. Belə hesab edilir ki, spontan abortların baş verməsini I trimestrdə 70% hallarda xromosom anomaliyaları, II və III trimestrlərdə isə infeksiyalar şərtləndirir. Son illərdə müxtəlif patoloji vəziyyətlər zamanı antimikrob peptidlər (AMP) sisteminin tədqiqi müşahidə edilən dəyişikliklərdən homeostaz pozulmalarının diaqnostikasında əlavə meyar kimi istifadə etməyə imkan vermişdir. AMP – nin əsas funksiyası qadın cinsiyyət yollarını patogen mikroorqanizmlərin zədələyici təsirindən qorumaq, anadangəlmə və qazanılmış immun mexanizmlərin tənzimində iştirak etməkdir. Belə hesab edilir ki, hüceyrələrarası qarşılıqlı təsirlərin mediatoru rolunu yerinə yetirən AMP həm də hemopoez, angiogenez, trofoblastın invaziyası və s. proseslərdə iştirak edir. AMP – nin hipo və hiperproduksiyası infeksiya agentin mövcudluğu şəraitində iltihab reaksiyasının təzahür etməsinə, hüceyrələrarası qarşılıqlı təsirin pozulmasına və natamam implantasiyaya səbəb olaraq rüseymin və ya dölün inkişafdan qalmasını şərtləndirə bilər. TORCH (İngiliscə infeksiyaların baş hərflərilə adlandırılır. T-Toxoplasmosis, O-others (başqaları), R-rubella, C-cytomegalovirus, H-herpes virus) infeksiyaları olan qadınların qanında hamilləliyin I trimestrində bəzi AMP – in (laktoferrin, hepsidin, BPI, endotoksin, defenzin) qatılığını öyrənməklə immun tənzim mexanizmlərinin vəziyyətini qiymətləndirmək olmuşdur. Tədqiqat işinin materialını hamiləliklə əlaqədar ATU – nun Klinik biokimya laboratoriyasına müraciət etmiş reproduktiv yaşlı 33 qadının müayinə nəticələri təşkil etmişdir. TORCH infeksiyaları (CMV, HSV və s.) aşkar edilmiş bu qadınların və kontrol qrupa daxil olan müvafiq yaşlı 16 nəfər praktik sağlam qadının qanında AMP – nin qatılığı “HBT” və “İBL” (Almaniya) firmalarının reaktiv dəsti vasitəsilə immunoferment analiz üsulu (İFA) ilə müayinə edilmişdir. Məlum olmuşdur ki, TORCH infeksiyalarına yoluxmuş qadınlarda hamilləliyin I trimestrində kontrol qrupla və TORCH infeksiyası olmayan hamilə qadınlarla müqayisədə laktoferrinin qatılığı müvafiq olaraq 2.4 və 1.6 dəfə, hepsidinin qatılığı 1.55 və 1.73 dəfə, BPI 3.3 və 2.2 dəfə, endotoksin 2.1 və 1.14, defenzin isə 2.4 və 1.63 dəfə artır. Göründüyü kimi AMP qatılığının dəyişməsi fizioloji gedişə malik hamiləlik zamanı kontrol qrupla müqayisədə az dəyişdiyi halda, TORCH infeksiyalarına yoluxma zamanı daha çox dəyişməyə məruz qalır. Hamiləlik zamanı qadın orqanizminin, xüsusilə reproduktiv traktın mühafizəsində rolunu alan AMP qatılığının tədqiqi immun cavabın formalaşmasında onların immunomodulyator təsirini qiymətləndirməyə imkan verə bilər.

“TƏBİB” nəşriyyatı

Nəşriyyatın müdiri:	M.M.İdrisov
Texniki redaktoru:	R.M.Seyidov
Dizayner-tərtibatçı:	C.Z.Abişlı
Korrektor:	R.M.İbrahimova

Kağız formatı 60x84 ¹/₈.
Sifariş 868. Tiraj 250.

Azərbaycan Tibb Universitetinin
mətbəəsində çap edilmişdir.

Tel.: 595-55-76